

Suomen Ratsastajainliiton yhdenvertaisuussuunnitelma 2023–2026

Hyväksytty SRL:n hallituksen kokouksessa 5.10.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja syrjintä	4
3. Tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2023–2026	5
3.1 Yhdenvertaisuuden vahvistaminen	6
3.2 Viestintä	7
3.3 Tapahtumat ja koulutukset	8
3.4 Osallistuminen ja osallisuus	9
4. Toimenpiteiden seuranta ja yhdenvertaisuuden edistäminen tulevaisuudessa	11
5. Sanasto	13
Linkit	15
Lähteet	16

1. JOHDANTO

Suomen Ratsastajainliiton (SRL) yhdenvertaisuussuunnitelma on luotu edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa liiton toiminnassa sekä sen alaisten seurojen ja jäsentalliin toiminnassa. Yhdenvertaisuussuunnitelma on toiminnallinen suunnitelma, eikä pidä sisällään liiton henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on työkalu, jonka avulla SRL ja sen alaiset seurat ja jäsentallit omassa toiminnassaan edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisevät ja puuttuvat syrjintään. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä syrjintään ehkäisy ovat lakisääteisiä.

SRL:n strategian yksi neljästä strategiakärjestä on **aktiivinen ja yhdenvertainen yhteisö**. Strategiakärjen tavoitteena on avoin, kunnioittava, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen yhteisö, jossa jokainen voi turvallisesti urheilla ja harrastaa omien tavoitteidensa mukaisesti omista lähtökohdistaan. Nämä strategian kirjaukset sekä toimiin velvoittavat lait luovat vahvan pohjan liiton toiminnalle sitoutua edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisemään syrjintää.

SRL:n yhdenvertaisuussuunnitelma koostuu toimenpiteistä, niistä vastaavien henkilöiden listauksesta sekä aikataulusta ja seurannan tueksi laaditusta mittaristosta. Suunnitelman lopussa on vinkkejä yhdenvertaisuussuunnittelun seurantaan ja tulevaan kehittämistyöhön sekä sanasto yleisimmin yhdenvertaisuuden yhteydessä käytettävistä sanoista.

Suunnitelman yhteydessä on luotu **tarkastuslista**, jonka tarkoituksena on tarjota tietoa helposti ja saavutettavasti käytännön yhdenvertaisuustoimenpiteiden toteuttamiseksi.

SRL on Kansainvälisen Ratsastajainliiton (FEI) ja Olympiakomitean jäsen. Suunnitelmassa on huomioitu FEI:n ja Olympiakomitean ohjeistukset yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyen. Lisäksi suunnitelman pohjana on hyödynnetty urheiluliitoille ja -järjestöille tuotettuja materiaaleja sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien määräyksiä yhdenvertaisuussuunnitelman luomiseen. Lähteinä on käytetty mm. kansalaisjärjestöjen, oikeusministeriön ja työsuojeluhallinnon materiaaleja yhdenvertaisuudesta, moninaisuudesta, saavutettavuudesta ja tasa-arvosta.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on **julkinen dokumentti**, joka on saatavilla SRL:n verkkosivuilla. Lisäksi sitä jaetaan ja jalkautetaan seuroille ja jäsentalleille niin, että se on helposti seurojen, jäsentalliin ja jäsenistön luettavissa ja hyödynnettävissä omaan toimintaansa. Lisäksi se tullaan esittelemään liiton jäsenistölle syyskokouksessa 26.11.2023.

Yhdenvertaisuussuunnitelman on laatinut yhdenvertaisuusasiantuntija Sini Kaartinen yhdessä SRL:n työryhmän kanssa. Työryhmään kuuluivat: Emmi Kupiainen, koulutus- ja tapahtumakoordinaattori; Kaisa Kähö, hallinto- ja kehityspäällikkö; Minna Peltonen, tallitoiminnan kehittäjä; Riikka Pyykkö luottamushenkilö ja Anna Wessman seuratoiminnan kehittäjä. Lisäksi suunnitelmaa on kommentoinut Reilu Peli -työryhmä syyskuussa 2023.

2. TASA-ARVO, YHDENVERTAISUUS JA SYRJINTÄ

Suunnitelma on hyväksytty hallituksen kokouksessa 5.10.2023 ja se astuu voimaan välittömästi.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuus liikunnassa ja urheilussa tarkoittaa turvallista ja syrjimätöntä ympäristöä, jossa jokainen voi haastaa itsensä ja saada merkityksellisiä kokemuksia.

Yhdenvertaisuuden edistämisellä tarkoitetaan aktiivisia toimenpiteitä syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi tai syrjinnän vaarassa olevien aseman parantamiseksi tai heikommassa asemassa olevien tukemiseksi. Yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteillä tarkoitetaan sellaisia konkreettisia keinoja, joilla vaikutetaan tosiasialliseen yhdenvertaisuuteen.

Tasa-arvolla viitataan naisten, miesten ja kaikkien sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Tasa-arvon kannalta on olennaista, että kaikilla on tosiasiallisesti yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa urheilua, saada asiantuntevaa valmennusta, osallistua kilpailuihin sekä saada yhtäläinen tunnustus kilpailusuorituksistaan.

Tasa-arvon edistäminen tarkoittaa käytännössä sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ehkäisyä ja aktiivisia tekoja tasa-arvon edistämiseksi.

Syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua. Syrjintäperusteita voivat olla esimerkiksi ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoimin-

ta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy esimerkiksi asuinpaikka tai varallisuus. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laisassa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Syrjintä työelämässä rajoittaa ihmisten oikeuksia ja mahdollisuuksia osallistua työelämään. Syrjintä on kiellettyä valintaprosessissa, palkkauksessa ja muissa työsuhteen ehdoissa sekä työsuhte-etujen myöntämisessä. Syrjintää ei myöskään saa tapahtua työsuhteen aikana, esimerkiksi niin, että työtehtäviä tai koulutusmahdollisuuksia jaetaan syrjivin periaattein.

Yhdenvertaisuussuunnitelman pohjana ovat tasa-arvolaki ([laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#) 609/1986), yhdenvertaisuuslaki ([yhdenvertaisuuslaki](#) 1325/2014) ja YK:n vammaissopimus ([yleissopimus vammaisten ihmisten oikeuksista](#) 27/2016).

Nämä lait ja sitovat yleissopimukset velvoittavat organisaatioita edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, ehkäisemään syrjintää ja takaamaan kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet. Jokaisella henkilöllä on oikeus tulla kohdelluksi yhdenvertaisesti työelämässä ja harrastus-, urheilu- ja kilpailutoiminnassa.

Tarkempaa tietoa yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon, saavutettavuuteen ja syrjintään liittyvistä termeistä löydät sanastosta, joka on yhdenvertaisuussuunnitelman lopussa.

Tässä suunnitelmassa käytetään termiä yhdenvertaisuus, jonka tarkoitetaan kattavan myös sukupuolten välisen tasa-arvon.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET VUOSILLE 2023–2026

Toimenpiteet vuosille 2023–2026 on suunniteltu niin, että ne toteutetaan periaatteella teema per vuosi.

Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman teemoiksi on valittu:

1. Yhdenvertaisuuden vahvistaminen (2023)
2. Viestintä (2024)
3. Tapahtumat ja koulutukset (2025)
4. Osallistuminen ja osallisuus (2026)

Yhdenvertaisuussuunnitelman pääteemana on strategiaankin kirjattu tavoite:

Avoim, kunnioittava, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen yhteisö, jossa jokainen voi turvallisesti urheilla ja harrastaa omien tavoitteidensa mukaisesti.

Kaikkia yksilöllisiä tarpeita yhdenvertaisuuden edistämiseksi on mahdotonta huomioida etukäteen, joten on tärkeää, että jokaisella SRL:n työntekijällä, luottamushenkilöllä ja jäsenellä sekä jäsentalleilla ja seuroilla on mahdollisuus vaikuttaa käytäntöihin siten, että jatkossa SRL on entistä yhdenvertaisempi.

Yhdenvertaisuussuunnitelma ei ole vain lain vaatimuksesta luotu dokumentti, vaan edistää tosiasiallista yhdenvertaisuutta laajasti ja mukautuu yhteiskunnan mahdollisiin muutoksiin. On tärkeää, että yhdenvertaisuussuunnitelma elää muuttuvassa ajassa ja sitä voidaan tarpeen tullen päivittää myös kesken toimintakauden.

Yhdenvertaisuussuunnitelman tausta-ajatuksena on se, että yhdenvertaisuus nousee yhdeksi SRL:n pääteemoista. SRL:n johto seisoo yhdenvertaisuustyön takana ja tehty työ tehdään näkyväksi henkilöstölle, jäsenistölle, seuroille ja jäsentalleille. Yhdenvertaisuustyötä nostetaan viestinnässä ja somessa. Yhdenvertaisuustyön tiimoilta koulutetaan henkilöstöä, jäsenistöä, jäsentalleja ja seuroja, jotta yhdenvertaisuustyötä ymmärretään ja voidaan toteuttaa yhä laajemmin.

3.1 YHDENVERTAISUUDEN VAHVISTAMINEN -2023

Tavoite	Uudet toimenpiteet	Seuranta/mittari
SRL:n yhdenvertaisuudesta on helppo antaa palautetta	SRL:n toimiston henkilökunnasta nimetään yhdenvertaisuusvastaava.	SRL:n toimiston henkilökunnasta on nimetty yhdenvertaisuusvastaava.
Jokaisen on turvallista osallistua kokouksiin	Kokousohjeeseen päivitetään turvallisemman tilan periaatteiden käsittely. Lisäksi ohjeen liitteeksi laitetaan turvallisemman tilan periaatteet.	Kokousohjeesta löytyy turvallisemman tilan periaatteiden käsittely ja turvallisemman tilan periaatteet
Ratsastusyhteisö kokee toiminnan entistä avoimemmaksi, tasa-arvoisemmaksi ja yhdenvertaisemmaksi.	Laaditaan mittaristo ratsastusyhteisön näkemysten mittaamiseksi jäsenkyselyssä.	Ratsastusyhteisön näkemys avoimuuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta ratsastusyhteisön toiminnassa (mitataan osana jäsenkyselyitä) paranee vuoteen 2026 mennessä.
Ratsastusyhteisö kokee, ettei toiminnassa esiinny häirintää ja syrjintää.	Laaditaan mittaristo ratsastusyhteisön näkemysten mittaamiseksi jäsenkyselyssä.	Raportoitujen häirintätapausten määrä seuroissa, talleilla ja kilpailuissa (mitataan osana jäsenkyselyitä) vähenee vuoteen 2026 mennessä.

3.2 VIESTINTÄ - 2024

Tavoite	Uudet toimenpiteet	Seuranta/mittari
Verkkosivu on kaikille käyttäjille saavutettava	Verkkosivu tarkastetaan WCAG-saavutettavuuskriteeristöllä.	Verkkosivu täyttää WCAG-kriteeristön.
	Verkkosivuilla on englannin- ja ruotsinkieliset tiivistelmät pääsisällöistä.	Tiivistelmät on julkaistu verkkosivuilla.
	Verkkosivuilla on selkokieliset tiivistelmät pääsisällöistä (ainakin hevosten hoitamisesta ja ratsastuksesta).	Tiivistelmät on julkaistu verkkosivulla.
Verkkosivulta löytyy helposti yhdenvertaisuuteen liittyvät asiat	Lisätään verkkosivuille tagi: yhdenvertaisuus.	Yhdenvertaisuus-tagin on luotu ja käytössä SRL:n verkkosivuilla.
Viestintä on saavutettavaa	Verkkosivuilla ja somessa kuvissa käytetään ALT-tekstejä eli kuvan tekstivastinetta.	Kaikissa jo olemassa olevissa kuvissa on alt-tekstit sekä ne lisätään kaikkiin uusiin kuviin verkkosivuilla ja somessa.
	Markkinoinnin kuvasto (digi- ja painotuotteet) kertoo moninaisesti ratsastuksesta, joten kuvissa näkyy laajasti erilaisia ratsastajia (esim. ikä, alkuperä, vammaisuus, erilaiset kehot).	Markkinoinnin kuvasto edustaa laajasti erilaisia ratsastajia.

3.3 TAPAHTUMAT JA KOULUTUKSET - 2025

Tavoite	Uudet toimenpiteet	Seuranta/mittari
Jokaisen on turvallista ja yhdenvertaista osallistua tapahtumiin ja koulutuksiin	Tapahtumapaikat pyritään valitsemaan tilan saavutettavuuden perusteella. Aina tämä ei ole mahdollista. Jos tila on esteellinen, pyritään tilasta tekemään mahdollisimman saavutettava (esim. ramppi, liikuteltava induktiosilmukka).	Tapahtumia järjestetään ensisijaisesti saavutettavissa paikoissa ja niissä pystytään ottamaan huomioon saavutettavuuden eri tekijät.
	Jokaisessa tapahtumailmoituksessa on saavutettavuustiedot: esim. onko tapahtumapaikka esteetön, onko tilassa induktiosilmukka, onko tulkkausta ja onko sukupuolineutraaleja wc- ja pukautumistiloja. Tiedot ilmoitetaan, vaikka tapahtumapaikka olisi esteellinen tai tapahtumassa ei olisi käytössä tulkkausta.	Kaikki tapahtumat ovat saavutettavia ja tapahtumien saavutettavuudesta viestitään laajasti.
	Kysely-, palaute- ja ilmoittautumislomakkeissa on nainen ja mies vaihtoehdon lisäksi myös muu- ja en halua vastata -vaihtoehto.	Kaikissa lomakkeissa käytetään laajasti neljää vaihtoehtoa kuvata sukupuolta.
	Ilmoittautumislomakkeissa kysytään tarvetta erikoisjärjestelyihin (esim. tulkkaus, esteetön majoitus).	Jokaisessa tapahtumailmoituksessa kysytään saavutettavuustarpeita ja tarpeet pystytään täyttämään.
	Jokaisen tapahtuman aluksi käydään läpi turvallisemman tilan periaatteet.	Kaikissa tapahtumissa ohjelma aloitetaan turvallisemman tilan periaatteiden läpikäynnillä.
	Jokaisessa tapahtumassa on koulutettuja häirintäyhdyshenkilöitä, joiden puoleen voi kääntyä häirintätapauksissa.	Kaikissa tapahtumissa on koulutettuja häirintäyhdyshenkilöitä.

3.4 OSALLISTUMINEN JA OSALLISUUS - 2026

Tavoite	Uudet toimenpiteet	Seuranta/mittari
Koulutamme ja kouluttaudumme.	Vahvistetaan arvojen mukaista toimintaa eettisen säännösten avulla ratsastusyhteisössä. Päivitetään ratsastusyhteisön eettistä säännöstöä tarpeen mukaan sekä tarjotaan siihen liittyvää koulutusta.	Eettisestä säännöstöstä on annettu koulutusta ja se tunnetaan ratsastusyhteisössä.
	Järjestetään yhteisöä tukevia koulutuksia seuroille ja talleille.	Koulutuksia on järjestetty laajasti ratsastusyhteisössä.
	Yhtä Jalkaa –Reilun Pelin opas päivitetään tai vastaava opas / verkkokurssi toteutetaan ja sen pohjalta luodaan reilua toimintakulttuuria.	Opas on päivitetty tai verkkokurssi luotu ja se on luonut näkyvästi yhteistä ja reilua toimintakulttuuria.
	Päivitetään ohjetta kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätapauksiin puuttumiselle yhteistyössä Et ole yksin -palvelun kanssa.	Jäsenkyselyillä seurataan miten hyvin prosessi tunnetaan.
Jokainen on tervetullut ratsastuksen pariin.	Vaikka ratsastus on kaikille sukupuolille, ratsastus on naisvaltainen laji. Miehiä ja muiden sukupuolien edustajia houkutteellaan ratsastuksen pariin esim. kampanjoiden ja viestinnän avulla.	Ratsastuksen pariin on saatu enemmän ratsastajia, myös muita kuin naisia.
Jokainen on tervetullut osallistumaan.	Maksullisissa tilaisuuksissa osallistujan tarvitsemalta avustajalta tai tulkilta ei peritä osallistumismaksua. Myös opaskoirat ovat tervetulleita.	Tulkit ja avustajat voivat aina osallistua maksutta toimintaan ja opaskoirat ovat aina tervetulleita tilaisuuksiin.
	Osallistujien varallisuus pyritään huomioimaan maksullisissa tapahtumissa. Maksullisiin tapahtumiin tarjotaan maksa mitä pystyt -maksua tai alennettua osallistumismaksua vähävaraisille. Tässä voidaan tehdä yhteistyötä esim. paikallisen sosiaalitoimen tai kunnan kanssa.	Osallistujien erilaiset varallisuudet on huomioitu toiminnassa ja tapahtumissa.

4. TOIMENPITEIDEN SEURANTA JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN TULEVAISUUDESSA

Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Tulokset raportoidaan toimintakertomuksen yhteydessä. Jokaisen vastualueen vastaava kuvaa kirjallisesti, miten yhdenvertaisuutta on edistetty ja syrjintää ennaltaehkäisty, asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden näkökulmasta. Lisäksi vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa kuvataan sille vuodelle suunnitellut tavoitteet ja toimenpiteet sekä se, miten tavoitteet ja toimenpiteet tullaan saavuttamaan.

Yhdenvertaisuuden toteuttamiseen varataan riittävästi resursseja: taloudellisia resursseja ja työaika. Tämä vaatii lisäpanostuksia mm. tapahtumajärjestelyissä, koulutuksessa ja viestinnässä.

Päivitetty yhdenvertaisuussuunnitelma käydään läpi koko henkilöstön kanssa sekä lisätään osaksi uusien työntekijöiden perehdytystä. Lisäksi suunnitelmaa käydään läpi eri koulutuksissa ja tilaisuuksissa. Henkilöstöä ja jäsenistöä kannustetaan antamaan palautetta yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja saavutettavuuteen liittyvissä asioissa. Yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyviä koulutuksia järjestetään sekä SRL:n henkilöstölle että jäsenistölle.

Suunnitelman toteutumista ja täytäntöönpanoa valvoo SRL:n vuonna 2023 nimettävä yhdenvertaisuusvastaava.

Suunnitelman kirjoitushetkellä SRL:lla on mm. seuraavia yhdenvertaisuuteen liittyviä ohjeistuksia, säännöstöjä ja oppaita, jotka on hyvä pitää ajan tasalla myös tulevaisuudessa:

- **Eettinen säännöstö** kilpailusäännösten liitteenä, joka käsittelee mm. eettistä toimintaa, syrjintää, häirintää, esteellisyyttä ja Reilua Peliä.
- **Arvokas yhteisö** -kokousohje turvallisempiin kokouksiin
- **Ohje häirintään puuttumiseen**
- **Yhtä jalkaa – Ratsastuksen Reilu Peli** -työkirja (tämän laaja päivitys on alkamassa)

Liiton häirintäyhdyshenkilöinä toimivat: Jukka Koivisto, jukka.koivisto@ratsastus.fi, Kaisa Kähö kaisa.kaho@ratsastus.fi ja Minna Peltonen minna.peltonen@ratsastus.fi.

Suunnitelma toimenpiteineen on voimassa siihen saakka, kunnes seuraava päivitetty suunnitelma hyväksytään SRL:n hallituksessa. Seuraavan suunnitelman suositeltu päivitysaika on syksy 2026 ja voimaantulomisaika vuoden 2027 alku.

5. SANASTO

Antirasismi on aktiivista toimintaa, jolla pyritään vähentämään ja vastustamaan rasismia yhteiskunnassa ja maailmassa.

Binääri / ei-binääri tarkoittaa sukupuoli-identiteetin erilaisuuksia. Sukupuoli voi olla binäärinen (nainen tai mies) tai ei-binäärinen. Ei-binäärinen on henkilö, jonka sukupuoli-identiteetti ei sovi nainen–mies -jakoon, vaan hän voi olla esimerkiksi muunsukupuolinen, sukupuoleton tai intersukupuolinen.

POC on lyhenne englannin kielen sanoista Person of Colour. **BIPOC** on lyhenne englannin kielen sanoista Black (musta), Indigenous (alkuperäiskansaan kuuluva henkilö), and Other Persons of Colour. Näille ei ole suomen kielessä toistaiseksi parempia käsitteitä, joten myös suomeksi käytetään POC- tai BIPOC-sanoja.

Diversiteetti / monimuotoisuus tarkoittaa ominaisuuksiltaan erilaisten ihmisten läsnäoloa. Erilaisia ominaisuuksia voivat olla esimerkiksi ikä, sukupuoli, toimintakyky, etninen tausta, uskonto, koulutus, seksuaalinen suuntaus ja sukupuoli-identiteetti.

Erityistä tukea tarvitseva on henkilö, jolla on erityisiä haasteita pärjätä arjessa tai harrastuksissa, esimerkiksi vamman tai sairauden vuoksi.

Esteettömyys / fyysinen saavutettavuus tarkoittaa erilaisten ihmisten huomioimista fyysisessä ympäristössä, esimerkiksi har-

rastuksessa. Esteettömät rakennukset, wc-tilat ja harrastustilat mahdollistavat henkilön omatoimisuutta ja osallisuutta yhdenvertaisesti muiden kanssa. Esteettämiä tiloja / fyysisesti saavutettavia tiloja voivat tarvita, esimerkiksi pyörätuolia, rollaattoria tai lastenvaunuja käyttävät henkilöt.

Häirintä on käyttäytymistä, joka tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaa henkilön tai ihmisryhmän arvoa tai koskemattomuutta. Häirintää voi olla esimerkiksi uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä käytös, kuten rasistiset vitsit tai nimittely.

Intersektionaalisuus tarkoittaa, että monien eri tekijöiden katsotaan vaikuttavan yksilön asemaan samanaikaisesti. Intersektionaalisen ajattelutavan mukaan esimerkiksi sukupuolta, yhteiskuntaluokkaa, ikää, etnistä taustaa, toimintakykyä tai seksuaalista suuntautumista ei voida analysoida erillään muista.

Lhbtqi / hlbtqi on kirjainyhdistelmä, joka viittaa sekä seksuaali- että sukupuolivähemmistöihin. Suomeksi käytetään molempia lyhenteitä, joiden kirjaimet tulevat sanoista: lesbot, homot, bi-ihmiset, transihmiset, intersukupuoliset ja queerit.

Normit ovat oletuksia siitä, minkälaisia ihmiset ovat ja minkälaisia heidän tulisi olla. Oletukset liittyvät esimerkiksi ihmisen sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, alkuperään, uskoon tai toimintakykyyn.

Pararatsastus tarkoittaa erityistä tukea tarvitsevan ratsastajan harrastus- ja kilpailutoimintaa.

Parakouluratsastus tarkoittaa erityistä tukea tarvitsevan ratsastajan harrastus- ja kilpailutoimintaa kouluratsastuksessa.

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa syrjinnälle alttiin ryhmän (esimerkiksi ikäihmiset, etniset vähemmistöt, vammaiset) asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, joilla tähdätään tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen.

Rasismi on ihmisen tai ihmisryhmän arvottamista alempiarvoiseksi suhteessa muihin ihmisiin tai ihmisryhmiin. Rasismin käsitteeseen sisältyy oletus syrjivän ryhmän valta-asemasta suhteessa syrjittyyn ryhmään.

Representaatio juontuu englannin kielen sanasta representation eli edustus. Representaatio tarkoittaa käytännössä ihmisryhmän mahdollisuutta tulla kuulluksi ja nähdyksi, esim. kuuluuko vähemmistöjen ääni yhteiskunnallisessa päätöksenteossa tai näkykö vähemmistöt mediassa.

Reilu Peli on koko urheiluyhteisöä sitova eettinen ohjeisto ja vastuullisuustyön perusta. Ohjeisto pohjautuu olemassa olevaan lainsäädäntöön sekä erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja säännöstöihin. Reilussa Pelissä on ennen kaikkea kysymys päivittäisistä arvovalinnoista liikunnan ja urheilun arjessa.

Saavutettavuus on yhdenvertaisuuden edistämistä. Esteettömyydellä tarkoitetaan fyysistä saavutettavuutta. Saavutettavuus tar-

koittaa aineetonta saavutettavuutta, esimerkiksi tietoa, asenteita, verkkosivuja ja palveluita.

Seksuaalisessa suuntautumisessa on kyse siitä, keihin ihminen tuntee seksuaalista ja/tai emotionaalista vetovoimaa. Määrittelyn perustana on sekä oma että vetovoiman kohteen sukupuoli. Jokaiselle kuuluu oikeus määritellä tai olla määrittelemättä oma seksuaalinen suuntautumisensa. Se voi myös muuttua elinkaaren aikana.

Tosiasiallinen yhdenvertaisuus edellyttää, että silloin kun samanlainen kohtelu ei johda yhdenvertaiseen lopputulokseen, eriarvoisuutta poistetaan aktiivisin toimenpitein.

Turvallisemman tilan periaatteilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua. Turvallisemman tilan periaatteet luodaan yleensä yhdessä ja ne pitävät sisällään säännöt ja toimintaohjeet yhteiselle toiminnalle.

Vammainen henkilö on henkilö, jolla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Huomaathan, että kaikki vammat eivät näy ulospäin.

WCAG-ohjeistus on kansainvälinen verkkosivuja koskeva ohjeistus. Sen tavoitteena on varmistaa, että erilaiset ihmiset erilaisissa tilanteissa voivat käyttää verkkopalveluja.

LINKIT

Fem-R on kansalaisjärjestö. Heidän toteuttamansa sanasto moninaisuudesta ja yhdenvertaisuudesta on yhdenvertaisuussuunnitelman sanastoa laajempi. www.fem-r.fi/sanasto/

Ihmisoikeusliiton ylläpitämä ihmisoikeudet.net-sivusto kokoaa laajasti tietoa ihmisoikeuksista, ihmisoikeussopimuksista ja niiden velvoitteista Suomelle. www.ihmisoikeudet.net

Oikeusministeriön Olen antirasisti -kampanjan aikana luotu antirasismiin liittyvä sanasto. Sivustolla myös tietoa, miten puuttua rasismiin ja ohjeita antirasistiseen toimintaan. www.yhdenvertaisuus.fi/sanasto1

Olympiakomitean sivuilla on materiaalia yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta. Sivujen kautta saa tilattua maksutta mm. yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyn. <https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/yhdenvertaisuus/>

Selkokeskuksen Selkokuvaopas on opas selkoviestintään; kuviin ja tekstiin. www.selkokeskus.fi/wp-content/uploads/2023/05/selkokuvaopas_kaatraketola_2023.pdf

Seta on ihmisoikeuksia ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia edistävä järjestö. Heidän sanastonsa sukupuolten moninaisuudesta ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta on yhdenvertaisuussuunnitelman sanastoa laajempi. www.seta.fi/sateenkaaritieto/sateenkaarisanasto/

Suomen urheilun eettisen keskuksen (SUEK) verkkosivuilla voit tehdä ilmoituksen urheilu-, turvallisuus- tai eettisestä rikkomuksesta nimelläsi tai anonyymisti. www. ilmo.suek.fi/#!/

Tapahtumia kaikille -opas auttaa tapahtumajärjestäjää huomioidaan saavutettavuuden ja moninaisuuden omassa tapahtumasaan. Se huomioi mm. tapahtumien väliaikaisuuden, vuokratut tapahtumatilat ja vapaaehtoistyöntekijät. www.cultureforall.fi/doc/tietopakettit_ja_opaat/Tapahtumia_kaikille_opas.pdf

Tasa-arvovaltuutettu neuvoo tasa-arvolakiin liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi se neuvoo sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvassa syrjinnässä sekä tekee töitä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. www.tasa-arvo.fi

Viestintää kaikille -oppaan tarkoituksena on auttaa toteuttamaan organisaation perusviestintää saavutettavasti. Oppaan ohjeet on rajattu koskemaan ulkoista viestintää. www.cultureforall.fi/doc/tietopakettit_ja_opaat/Viestintaa_kaikille_Saavutettavan_viestinnan_opas_kulttuuritoimijoille.pdf

Väestöliiton ja suomalaisen urheilun Et ole yksin -hankkeen verkkosivuilta löydät neuvoja ja verkkokursseja epäasialliseen käytökseen ja häirintään puuttumiseen. www.etoleyksin.fi/

Yhdenvertaisuusvaltuutettu edistää yhdenvertaisuutta ja puuttuu työelämän syrjintää. Verkkosivusto sisältää paljon tietoa yhdenvertaisuudesta ja syrjinnästä. www.syrjinta.fi

LÄHTEET

Finlex, 2015. Yhdenvertaisuuden arviointi. Yhdenvertaisuuden arvioinnin työkalu. Oikeusministeriö.
Ylläpitäjä Edita Publishing Oy. www.yhdenvertaisuus.finlex.fi/

Työsuojeluhallinto, 2019. Yhdenvertaisuuden edistäminen työpaikalla. Ohjeita työnantajalle.
Työsuojeluhallinnon julkaisu 4/2019.

Sisäasiainministeriö 2012. Kop kop – Pääseekö sisään?
Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisjärjestöille.
Sisäasiainministeriön julkaisu 28/2011.

Sisäasiainministeriö 2010. Yhdenvertaisuussuunnittelun opas.
Sisäasiainministeriön julkaisu 10/2010.

www.ratsastus.fi